

ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

Variables Affecting to A Level of Academic Leadership of School Directors

นิพล อินนอก¹, สำเร็จ บุญเรืองรัตน์², สงวนพงศ์ ชวนชม³, ศรุดา ชัยสุวรรณ⁴
Niphon Innok¹, Samreng Boonruangrutana², Sanguanpong Chuanchom³,
Saruda Chaisuwan⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 80 คน ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และสุรินทร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบสอบถามความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน (2) แบบสอบถามการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน (3) แบบสอบถามความรับผิดชอบในการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน (4) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้บริหารโรงเรียน (5) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน (6) แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูของผู้บริหารโรงเรียน (7) แบบสอบถามระดับการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผันการวิเคราะห์อิทธิพลหรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis : PA)

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับสูง ลักษณะดังกล่าวนี้ของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละคนแตกต่างกันน้อย (2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียนและการพัฒนา

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

² ศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

¹ Ph.D. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Vongchavalitkul University.

² Professor Faculty of Education, Vongchavalitkul University.

³ Lecturer Faculty of Education, Vongchavalitkul University.

⁴ Assistant Professor Faculty of Education, Vongchavalitkul University.

ตนเองของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน สองตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน ได้ร้อยละ 58.90 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$ ซึ่งระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมจากระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน ผ่านมาทางระดับการพัฒนาตนเองของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน

คำสำคัญ : ผู้นำทางวิชาการ, การพัฒนาตนเอง, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the level of academic leadership of the school directors of the Office of the Basic Education Commission, and (2) to explore the variables affecting the level of academic leadership of the school directors of the Office of the Basic Education Commission. The samples were comprised of 80 school directors from Opportunity Expansion Schools under the Office of The Basic Education Commission, in the academic year 2013 in Chaiyaphum Nakhon Ratchasima, Burirum, Sisaket, and Surin provinces as a sampling frame. The data were collected by using (1) a questionnaire about the academic leadership level of the school directors, (2) a questionnaire about the working responsibility of the school directors, (3) a questionnaire about the self development of the school directors, (4) a measurement tool about the directives of the motives of the school, (5) a measurement tool regarding the achievement motives, (6) a measurement of attitudes towards the teaching profession of the school. and (7) a questionnaire indicating the level of education of school directors. The statistical methods used to analyze the data were mean, standard deviation, coefficient of variation and path analysis.

The findings revealed that : (1) The level of academic leadership of the school directors was at a high level yet there were small differences between academic leadership of each school and the director. (2) The variables which affected the level of academic leadership of the school directors revealed the level of achievement motive of the school directors and the level of self development. These two variables explain the variance of academic leadership of the school directors at 58.90% which was statistically significant at $\alpha = .01$, and the level of academic leadership was affected both directly and indirectly from the level of achievement motive through analyzing the level of self development of the school directors.

Keywords : Leadership Academic, Self Development, Achievement Motive

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศต่างๆ ต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันสูงและต้องเร่งพัฒนาคนของตนให้เป็นที่พยากรณ์มนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อให้สามารถรับมือกับสิ่งท้าทายดังกล่าวได้ ดังนั้นการจัดการศึกษาของประเทศต่างๆ ล้วนมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน เช่นเดียวกับประเทศไทย เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพเท่านั้นที่จะทำให้ประเทศสามารถแข่งขันบนเวทีโลกได้ในยุคโลกาภิวัตน์ แต่ปัจจุบันพบว่าคุณภาพการศึกษาของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขในทุกระดับ ถึงแม้ว่าระดับความรู้และโอกาสทางการศึกษามีทิศทางที่ดีขึ้นก็ตาม แต่การศึกษาของไทยก็ยังประสบปัญหาวิกฤติด้านคุณภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลกระทบต่อคนไทยทุกคน ภาวะวิกฤติดังกล่าวเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ, 2553)

การจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามแนวทางปฏิรูป ผู้บริหารสถานศึกษาคือบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษา โดยจะต้องมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีสมรรถนะในการจัดการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเข้าใจการวิจัยในชั้นเรียน สามารถทำให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (ธีระ

บุญเจริญ, 2553 : 7–8) สอดคล้องกับแนวคิดของอุทัย บุญประเสริฐ (2545) ที่ได้เสนอข้อค้นพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา คือ ศักยภาพของผู้บริหาร โดยผู้บริหารต้องมีความรู้ในเรื่องปฏิรูปการศึกษา มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำทางวิชาการ

มีงานวิจัยที่บ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำทางวิชาการกับคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ดังเช่น ฮาร์ด็ยีน (Hardoin, 2009) วิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันของครูและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อัลเลน (Allen, 2011) วิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนส่งผลต่อความสำเร็จการจัดการศึกษา แบบบบ์ (Babb, 2012) วิจัยพบว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ไรเกิล (Riegel, 2012) วิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนส่งผลให้การบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ราชนีย์ บุญธิมา (2542) วิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อค่าเฉลี่ยความสำเร็จของการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาไปปฏิบัติ สำเริง บุญเรืองรัตน์, สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์และนิคม นาคอ้าย (2550) วิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมีอิทธิพลคุณภาพการสอนของครู กิตติพงศ์ ไตงพิมาย (2551) วิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับดี สมศักดิ์ ชาญสูงเนิน (2552) วิจัยพบว่า ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้

อำนาจการโรงเรียนส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้ของโรงเรียน

จากงานวิจัยที่ประมวลมา พบว่า เป็นงาน วิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นผู้นำทางวิชาการที่ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่ามีตัวแปรอะไรบ้างที่มี อิทธิพลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้ อำนาจการโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาระดับความเป็นผู้นำ ทางวิชาการของผู้อำนาจการโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนาจการ วิทยาลัย ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 80 คน ที่เลือกมาจากผู้อำนวยการโรงเรียน ในจังหวัด ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ และ ศรีสะเกษ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ 2 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยตารางเลขสุ่ม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรตาม คือ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนาจการ วิทยาลัย ส่วนตัวแปรต้นมีจำนวน 6 ตัวแปร คือ การ

พัฒนาตนเองของผู้อำนาจการโรงเรียน ความรับผิดชอบในหน้าที่ของผู้อำนาจการโรงเรียน แรงจูงใจ ใฝ่รู้ของผู้อำนาจการโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของผู้อำนวยการโรงเรียน เจตคติต่อวิชาชีพครูของ ผู้อำนวยการโรงเรียน และระดับการศึกษาของผู้ อำนาจการโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

(1) แบบสอบถามความเป็นผู้นำทาง วิชาการของผู้อำนาจการโรงเรียน (2) แบบสอบถาม การพัฒนาตนเองของผู้อำนาจการโรงเรียน (3) แบบสอบถามความรับผิดชอบในการทำงานของ ผู้อำนวยการโรงเรียน (4) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่รู้ ของผู้อำนวยการโรงเรียน (5) แบบวัดแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนาจการโรงเรียน (6) แบบวัด เจตคติต่อวิชาชีพครูของผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธี ของลิกเอิร์ท (Likert) มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.348-0.847, 0.500-0.790, 0.420-0.770, 0.911- 0.919, 0.468-0.875, 0.247-0.741 ตามลำดับโดย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.961, 0.930, 0.920, 0.919, 0.961, 0.920 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมี แบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษาของผู้อำนาจการ วิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การศึกษาระดับความเป็นผู้นำทาง วิชาการของผู้อำนาจการโรงเรียน ในสังกัดสำนัก งานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์ ของความแปรผัน (C.V.) (2) ศึกษาตัวแปรที่ส่งผล ต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนาจ การโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ

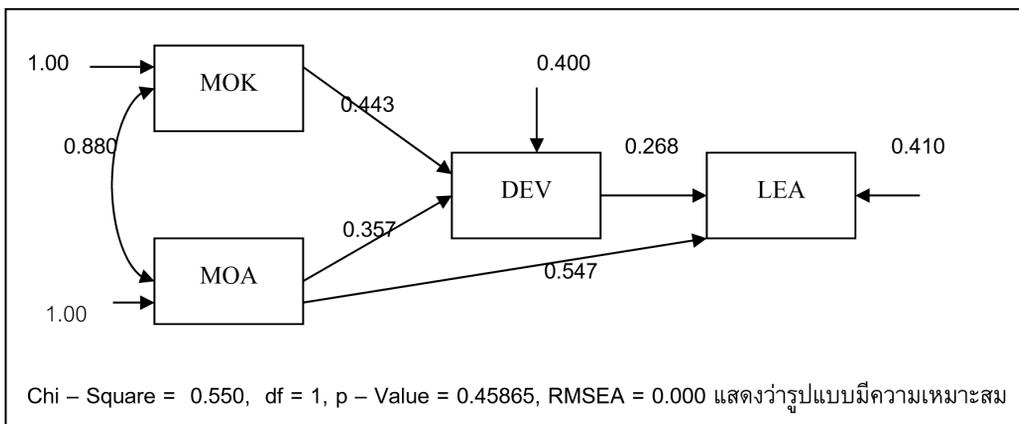
ศึกษาขั้นพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน (C.V.) ของตัวแปรตามและตัวแปรต้น และการวิเคราะห์อิทธิพลหรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis : PA)

สรุปผลการวิจัย

(1) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 4.033)
 (2) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีการพัฒนาตนเองในระดับสูง (\bar{X} = 3.773) (3) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีแรง

จูงใจใฝ่รู้ในระดับสูง (\bar{X} = 4.180) (4) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูง (\bar{X} = 4.210) (5) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานในระดับสูง (\bar{X} = 4.208) (6) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีเจตคติต่อวิชาชีพครูในระดับดี (\bar{X} = 4.395) (7) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีระดับการศึกษาด้านการบริหารการศึกษาเฉลี่ยในระดับ ปริญญาโท

การวิเคราะห์เส้นทางระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามด้วยวิธี การวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (Path Analysis with LISREL : PAL) เสนอไว้ในภาพประกอบ 1 และตาราง 1

ภาพประกอบ 1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน

ตาราง 1 ตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนด้วยการวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (PAL)

ตัวแปร	R ²	β
ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน (LEA)	0.589	
ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน (MOA)		0.547**
ระดับการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียน (DEV)		0.268**
ระดับการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียน (DEV)	0.604	
ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียน (MOK)		0.443**
ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน (MOA)		0.357*

*p<.05, **p< .01

ค่าสถิติในภาพประกอบ 1 และตาราง 1 แปลความหมายได้ ดังนี้

(1) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน ($\beta = 0.547$) และระดับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน ($\beta = 0.268$) สองตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้ร้อยละ 58.90 ($R^2 = 0.589$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\beta = .01$

ตาราง 2 ขนาดของอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ตัวแปรต้น	ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดของอิทธิพล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	รวม
ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน	0.546	0.096	0.642
ระดับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน	0.269	-	0.269
ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน	-	0.119	0.119

ค่าสถิติในตาราง 2 อธิบายได้ดังนี้

(1) ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้รับอิทธิพลทางตรงจากระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน ($\beta = 0.546$) และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน ($\beta = 0.096$) ผ่านมาทางระดับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน

(2) ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้รับอิทธิพลทางตรงจากระดับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน ($\beta = 0.269$)

(3) ระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน (β

(2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน ($\beta = 0.443$) และระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียน ($\beta = 0.357$) สองตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของระดับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนได้ร้อยละ 60.40 ($R^2 = 0.604$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\beta = .01$

เพื่อให้เห็นขนาดของอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ในตาราง 2

= 0.119) ผ่านมาทางระดับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

(1) ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นผู้นำทางวิชาการของอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.033$, S.D = 0.354) ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันร้อยละ 8.778 แสดงว่า ลักษณะความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละคนแตกต่างกันน้อย เป็นเพราะว่าบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนตามมาตรฐานวิชาชีพได้กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละคนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาอยู่เสมอ โดยคำนึง

ถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากรผู้เรียนและชุมชน ดังนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละคนจึงได้รับการอบรมอยู่เสมอเป็นการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความเป็นผู้นำทางวิชาการของอยู่ในระดับสูง

(2) เมื่อวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (PAL) พบว่า (1) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนได้แก่ ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน ($\beta = 0.547$) และระดับการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียน ($\beta = 0.268$) ตัวแปรสองตัวนี้อธิบายความแปรปรวนของระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนได้ร้อยละ 58.90 ($R^2 = 0.589$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\beta = .01$ สำหรับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนผ่านมาทางระดับการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียน (2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียนได้แก่ ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน ($\beta = 0.357$) และระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียน ($\beta = 0.443$) สองตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของระดับการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียนได้ร้อยละ 60.40 ($R^2 = 0.604$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\beta = .01$ ระดับแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน ($\beta = 0.119$) ผ่านมายังระดับการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียนก่อนแล้วระดับการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียนส่งผลโดยตรงต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน ($\beta = 0.268$) แสดงให้เห็นว่าผลการศึกษานี้สนับสนุนว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้อำนวยการโรงเรียน

ทำงานอย่างมีเป้าหมายและสามารถแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ยังเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้อำนวยการโรงเรียนได้พัฒนาตนเอง แสวงหาความสำเร็จในการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานที่ดีเยี่ยม อันเป็นเป้าหมายที่มีคุณค่าสูงสำหรับการประเมินระดับความสามารถของบุคคล (Singh, Granville and Dicka, 2002) ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน จึงมีอิทธิพลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน อันหนึ่งแรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นเพราะว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่รู้เป็นบุคคลที่ชอบศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ อยากรู้อยากเห็น สนใจ ติดตาม นับได้ว่าเป็นการพัฒนาตนเอง การพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นปัจจัยส่งผลต่อความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนเพราะการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นการเพิ่มสมรรถนะในการทำงาน สามารถปรับเปลี่ยนตนเองได้ ทำให้ตนเองมีวุฒิภาวะมากขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานในหน้าที่ประสบความสำเร็จ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเป็นหลักประกันได้ว่าโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัตินั้นจะดำเนินงานประสบความสำเร็จจากความสามารถและประสิทธิภาพของผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าสูงของโรงเรียนนั้นต่อไป ดังนั้น การพัฒนาตนเองจึงมีอิทธิพลต่อความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนการพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียน มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน การพัฒนาตนเองของผู้อำนวยการโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่รู้ของผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งจะมีผลในการยกระดับผลลัพธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในการคัดเลือกหรือแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนควรคำนึงถึงความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ ผู้บริหารระดับสูงต้องส่งเสริมให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเกิดการพัฒนาตนเอง เพื่อ

พัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน อันนำไปสู่คุณภาพของครูและนักเรียนให้มีผลลัพธ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย (1) จากผลการวิจัยพบว่า ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียนส่งผลทางบวกต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมากที่สุด จึงควรศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน (2) ควรวิจัยพัฒนาหลักสูตรเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน เพราะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน อันส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ โด่งพิมาย. (2551). *การศึกษาสาเหตุที่โรงเรียนขนาดเล็กบางโรงเรียนจัดการศึกษาได้มาตรฐานอยู่ในระดับดี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ไพฑูริย์ สนิลรัตน์และคณะ. (2553). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล : เปรียบเทียบประเทศจีน เวียดนาม ญี่ปุ่น เกาหลี เยอรมัน ฟินแลนด์ และประเทศไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชันย์ บุญธิมา. (2542). *ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิต กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศักดิ์ ชาญสูงเนิน. (2552). *ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต (การบริหารการศึกษา).นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์, สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์และนิคม นาคอ้าย. (มิถุนายน – ตุลาคม 2550). “การค้นหารูปแบบของผลลัพธ์ทางการศึกษาของนักเรียนที่มีตัวแปรน้อยที่สุดและสามารถนำมาใช้ปฏิบัติในโรงเรียน.” *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*. 1 : 7-13.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Allen, A.M. (2011). *Academic Optimism and Instructional Leadership in Urban Elementary Schools*. Thesis of Doctor of Education. Illinois : Adler School of Professional Psychology.
- Babb, C.I. (2012). *Instructional Leadership in Belizean Elementary Schools*. Thesis of Doctor of Education. Oklahoma : Oklahoma State University.
- Hardoin, L. J (2009). *The Relationship of Principal Leadership to Organization Learning and Sustained Academic Achievement*. Thesis of Doctor of Philosophy. Texas : Texas A&M University.
- Riegel, L. A. (2012). *Efficacy and Academic Emphasis : A Leadership Factor in Elementary School Principals and its Relationship to Hope, Resilience, Optimism, and View of Intelligence*. Thesis of Doctor of Philosophy. Ohio :Ohio State University.
- Singh, K. Granville, M. and Dicka, S. (2002). “Mathematics and Science Achievement : Effects of Motivation, Interest, and Academic Engagement.” *Journal of Educational Research*. 95 (6) : 323-331.